Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція Адміністрація
Svoboda 30 Montgomery Street
Jersey City N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЛЮТОГО 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 21, 1980 No. 41. VOL. LXXXVII.

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК УНС Д-Р ІВАН ФЛИС ДІСТАВ ЛИСТА З БІЛОГО ДОМУ

Джерзі Сити. — Головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис, стурбований невідрадними справами у світі з арогантним схопленням іранськими екстремістами п'ятдесяти закладників — американських громадян, висловив свої і всього членства УНС думки з цього приводу в листі до Президента Джіммі Картера, як також підтримав політику Уряду щодо бойкоту Олімпійських Ігрищ у Москві у відплату за агресію Совєтського Союзу на Афганістан.

Доктор Іван Флис 8-го лютого дістав відповідь з Білого Дому від спеціяльного асистента Президента у етнічних справах п. Стівена Р. Аіелло, в якому пишеться: „Дорогий Пане Флис: в імені Президента, я дякую Вам за Ваш лист про політику Адміністрації щодо совєтського нападу на Афганістан і про бойкот Олімпійських Ігрищ в Москві. Це є для нас допомогою знати настанову (в цих питаннях) Українського Народного Союзу.

Президент висловив своє становище в Посланні про Стан Унії: 'Дбати про безпеку країни є моєю першою турботою. Ми повинні платити таку ціну, яка лиш вимагатиметься, щоб наша країна залишилася найсильнішою в світі'.

Знову, дякую Вам за те, що поділилися з нами Вашими поглядами.

З пошаною
Стівен Р. Аіелло
Спеціяльний асистент
Президента в етнічних справах".

Відзначення Роковин Української Державности в Оборн, Н. Й.

Посадник міста Оборн Пол Ладимор вивішує Український прапор на щоглі перед ратушем міста Оборну, проголосивши відповідну Проклямацію святкувань Незалежности України.

Цей синьо-жовтий український прапор принесли оборнські діти до посадника міста Пола Ладимора в День Української Незалежности.

Оборн, Н. Й. (В. М.). — Як у попередніх роках, так і цього року українська громада в Оборні відзначила 62-гі роковини проголошення незалежности України і 61-ші — з'єднання усіх українських земель в одну Соборну і Незалежну Державу.

У понеділок, 21-го січня у канцелярії посадника міста в Оборні у присутності голови Відділу УККА М. Пінчака, пароха української католицької церкви свв. Петра і Павла о. Д. Стіла, та молоді СУМА і дітей парохіяльної школи, Пол Ладимор, посадник Оборн, підписав Проклямацію Незалежности і Соборности України.

Дня 22-го січня у присутності посадника міста, голови Відділу УККА і більшої кількости зібраних громадян піднесено Український прапор на площі міського ратуша. Того самого дня в українській католицькій церкві, у майже заповненій шкільними дітьми і старшими громадянами, відправлено місцевим парохом о. Д. Стілом Богослуження в намірені українського народу із змістовною доповіддю про значення 22-го Січня, отця-пароха Д. Стіла.

Дальший розподіл функцій в уряді УНРеспубліки

Мюнхен (УІБюро). — Згідно з повідомленням канцелярії Державного Центру УНР, дальшим членам Уряду Української Народньої Республіки в екзилі приділено окремі ресорти, а саме: аґроном Олександер Сосна — Заступник Голови Уряду і керівник Ресорту внутрішніх справ; редактор Олег Лисяк — Керівник Ресорту преси й інформації; письменник Улас Самчук — Керівник Ресорту культури; доктор Василь Федорончук — член Уряду для спеціяльних доручень.

ВШАНУЮТЬ В. ІВАСЮКА

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, дня 24-го лютого ц.р., о год. 3-ій по полудні, у великій залі Дому У.В.Ф. при 136, 2-га евеню, Ню Йорк, редактор Віталій Лехтер прочитає доповідь-спомин про св. п. композитора Володимира Івасюка, закатованого московськими КҐБістами. Доповідь буде доповнювана останніми піснями композитора, з платівки, якою диспонує доповідач.

На цю рідкісну доповідь-спомин, що її влаштовує 2-ий Відділ ООЧСУ в Ню Йорку, організатори запрошують все українське громадянство.

КОНФЕРЕНЦІЯ У БІЛОМУ ДОМІ НА ТЕМУ АМЕРИКАНСЬКОЇ РОДИНИ

Вашінгтон. — Рік 1980 буде здається Американським роком родини так, як рік минулий був Світовим роком дитини. Цього червня і липня приблизно дві тисячі делегатів будуть нараджуватися в Балтіморі, Міннеаполісі й Лос Анджелесі передовсім над питаннями: що таке родина? А потім шукатимуть шляхів, як поліпшити й скріпити структуру родини. Головними темами будуть потреби родини медичні, психологічні та соціяльні.

Ця конференція мала відбутися в минулому році, але через організаційні труднощі її відкладено на це літо. Цього року теж слід сподіватися різномови на конференції поміж її двома фракціями, які політично зарисовуються на овиді. Одна група „За родину" є проти ратифікації „ЕРА" — „додатку до Конституції про рівні права", голосної вимоги т.зв. „вимен лібарейшен мувмент", — проти леґалізації абортів, проти статевої освіти у школах. Інша група, яку вважають більшою і голоснішою, є за все те, проти чого є перша. Ця „схизма", — побоюються зацікавлені успіхом конференції, — може не дозволити нарадам зайнятися вирішеннями інших важливих питань.

Американці начебто допомагають афганським антисовєтським повстанцям

Вашінгтон, Д.К. — Американська преса подає, що Америка таємно доставляє мілітарну допомогу для афганських повстанців, які ведуть партизанську війну проти совєтських окупаційних військ у Афганістані.

Одначе, офіційно „Сі-Ай-Ей", Державний Департамент, Пентагон і Білий Дім заперечують, начебто ЗСА допомагали афганцям, проте вістки про таку допомогу просочуються з різних урядових агенцій.

Також кружляють відомості, що пакунки з поживою та медичними середниками, які Америка пересилає для афганських втікачів у Пакістані, проникають до повстанських груп в Афганістані. „Вашінгтон Пост", наприклад, повідомив, що американський уряд пересилає повстанцям зброю малого калібру: автомати та протитанкові гармати.

Совєтська преса безнастанно атакує Америку за „зброєння та вишкіл" афганських повстанців американськими спеціялістами. І ось нещодавно єгипетський уряд офіційно повідомив, що єгипетські військові спеціялісти вишколюють афганських повстанців на своїх військових базах.

Американський амбасадор відвідає урядовців Київського консуляту

Москва. Ассошієйтед Пресс повідомляє, що Томас Джей Ватсон, амбасадор ЗСА до Совєтського Союзу, поїде при кінці цього тижня, щоб поговорити з урядовцями Київського консуляту, які мають незабором виїхати з цього міста, ліквідуючи консулят, що є частиною відплати за інвазію в Афганістані Совєтського Союзу.

Уже повернулися до Америки чотири урядовці Київського консуляту, а голова цієї групи Дейвід Шварц і два інші урядовці залишать київський консулят 27-го лютого.

Речник посольства сказав, що ціллю поїздки Т. Ватсона є подякувати урядовцям цього консуляту за працю в підготові відкриття консуляту в Києві, що було заплановане при кінці цього року.

Президент портових вантажників підтримує позиції АБН

Ню Йорк, Н.Й. (ПС АБН). — Основними темами розмов між президентом Міжнародної Спілки Портових Вантажників Томасом В. Ґлізоном і представниками американських приятелів АБН були совєтсько-російська експансія в світі, агресія Афганістану та посилення репресій внутрі СССР. В обміні думок з паном Ґлізоном, що відбулося в приміщеннях МСПВ 30-го січня, взяли участь: Петро Войтинас, голова Міжнародного ПАБНА, Карло Андреанський, Тібор Островицький і Борис Потапенко.

В одногодинній зустрічі М. Ґлізон іще раз підкреслив свої погляди, висловлені через публічні медія, про далекосяжну політику спротиву негайними санкціями совєтській агресії в Афганістані. Він поінформував присутніх про бойкот російських караблів у попередніх роках — від 1956 до 1972 року, як і про теперішню поставу портових вантажників, які охоче прилучилися до бойкоту совєтсько-російських кораблів після аґресії та окупації червоною армією Афганістану.

М. Ґлізон помимо свого віку — йому вісімдесят років — виглядає дуже жвавим. У розмові з представниками ПАБНА президент МСПВ висловив підтримку поневоленим народам за залізною заслоною у їхній боротьбі за національні та людські права. Він також поінформував присутніх про свої перші контакти як портового вантажника, починаючи від 1915 року, з робітниками східньоевропейських країн. Згодом від перших втікачів з-під совєтської окупації східньої Европи моряки американських портів виробили собі широку картину масових репресій в окупованих країнах, що значно посилило солідарність і дружність у рядах МСПВ у спротиві до російської імперії.

Між пропозиціями, обговореними на зустрічі, була також і п'ятиточкова програма винесення мір покарання совєтсько-комуністичній аґресії назовні і за внутрішні переступки міжнародного права:

1. негайне відкликання всіх американських дипломатів і службовців з усіх країн совєтського бльоку,
2. видворення всіх совєтських дипломатів із ЗСА,
3. зрив всіх торговельних договорів із СССР,
4. стримання всіх поїздок в СССР і звідти до ЗСА,
5. скликання вершинної зустрічі всіх провідників вільного світу.

Діловою пропозицією ПАБНА для МСПВ була пропозиція, щоб ця професпілка прийняла на себе оборону п'ятнадцяти політичних дисидентів, в'язнів со-

(Закінчення на стор. 3)

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ПРО БОЙКОТ ОЛІМПІЯДИ БРИТАНІЄЮ

Лондон. — В. Симонов, совєтський кореспондент з цього міста, в своїй інформації, передає глузливим тоном написані коментарі в справі бойкотування Олімпійських Ігрищ 1980 в Москві Великою Британією.

В. Симонов бере під обстріл прем'єр-міністра Британії пані Маргарет Тачер, яка сказала, що треба перенести Олімпіяду до іншої країни. Він пише, що карикатурист лондонської газети „Обсервер" представив її на малюнку, як то вона „біжить з Олімпійським смолоскипом геть від покажчика з написом: „Москва" до таблички „Чілє". Совєтський кореспондент закидає подвійний стандарт у політиці британському урядові, який відновив дипломатичні зв'язки з режимом Піночета, який досі не відповів світові, „куди зникли тисячі чілійських в'язнів", та, який „навіть ладен зіграти в усі ігри, в одній команді з убивцями Альєнде та Летельєра".

У дальшому В. Симонов пише, що Лондон нагадує йому „бігуна в безглуздій ситуації. Він поспішно прийняв від президента Картера естафету, кинувся вперед... і побачив, що передавати її нікому". Совєтський кореспондент твердить, що всі країни Західньої Европи, крім Британії зрозуміли, що вони „на правильних позиціях: Їхня суть: триматися якнайдалі від політичних зигзагів Вашінгтона, охопленого нині передвиборчою лихоманкою".

Симонов пише, що британська олімпійська асоціяція таки не думає капітулювати перед, мовляв, „шантажем уряду", тримаючись правила Олімпійської хартії. Він каже, що ідею олімпійського бойкоту відкидають, що, як відомо, є неправдою, бож 18 країн приступило до бойкоту Олімпійських Ігрищ в Москві. Опісля до цих своїх „інформацій", він ще додає таке, що й лорд Кілланін, президент Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК) також дав „хорошу пораду — остудити занадто гарячі голови і перейти з крику на нормальний тон"... І в цьому ж насмішливому тоні В. Симонов приходить ще до одного висновку, що, „якщо Олімпійський вогонь висвітлить заразом для мільйонів глядачів радянський спосіб життя, то звинувачувати в цьому нікого".

Вкінці В. Симонов інформує, що він мав нагоду зустрінутись з секретарем Британської олімпійської асоціяції (БОА) Річардом Пальмером, який його запевнив, що, мовляв, британські змагуни, не дивлячись на „ніякий натиск", приїдуть на Олімпіяду в Москву.

Закінчує свою інформацію В. Симонов словами, які мав сказати Р. Палмер: „До зустрічі в липні"!

Д-рові Семенові Ґлузманові надано найвище звання Американської Психіятричної Асоціяції

Вашінгтон. - Рада Довірених Американської Психіятричної Асоціяції, вилщової організації лікарів-психіятрів ЗСА, в грудні ухвалила надати найвище відзначення Асоціяції заслуженого почесного члена лікареві-дисидентові, психіятрові і політичному в'язневі з України Семенові Ґлузману „единому з усіх совєтських психіятрів, який публічно засудив зловживання психіятрії для політичних цілей у його країні", сказано в повідомленні АПА.

Ця почесть офіційно буде проголошена для д-ра Ґлузмана на Річній конвенції АПА (АРА) в травні ц.р. у Сан Франсіско, — про це пише двотижневий офіціоз АПА „Psychiatric News" з 1-го лютого ц.р. на першій сторінці свого часопису.

Далі тут читаємо, що: „Ґлузман народився в 1946 році в Києві в Українській ССР. Він дістав звання лікаря в Київському Медичному інституті в 1969 році і пізніше набув свою психіятричну спеціялізацію. В 1970 році Ґлузманові запропонували працю в Дніпропетровській спеціяльній психіятричній лікарні, яку він не прийняв, знаючи, що 'лікарню' проводить таємна поліція і Міністерство внутрішніх справ (МВД) для замикання в неї людей з єдиної причини — відмінних політичних поглядів. В році 1971 Ґлузман з двома іншими психіятрами, які не уважали відповідним себе виявити, приготував рапорт — 'Заочну психіятричну експертизу генерал-майора Петра Г. Григоренка, героя Другої світової війни, а пізніше оборонця людських прав, якого оголосили божевільним тому, що його політична діяльність і погляди були не до вподоби совєтським властям. У цьому рапорті Ґлузман нещадно скритикував процедуру бадання в Інституті судової психіятрії ім. Сербського в Москві. 'Психіятрія, - протестує Ґлузман в рапорті, — є ділянкою медицини, а не кримінальним законом'.

Ґлузмана — продовжує далі „Psychiatric News" — заарештовано і суджено в 1972 році позірно за посідання книжки Солженіцина 'Раковий корпус', але насправді за те, що він єдиний з авторів рапорту про Григоренка підписав цей документ. Ґлузмана засудили на сім років ув'язнення у таборах примусової праці суворого режиму і на три роки заслання в Сибірі. Під час його перебування в таборах примусової праці він повторно оголошував голодівку, протестуючи проти жорстокої і деспотичної поведінки з політв'язнями; коли його звільнили з табору в травні 1979 року, він був у такому поганому стані здоров'я, що кілька тижнів потребував лікування у шпиталі поки його вислали в Сибір.

В 1974 році, під час третього року ув'язнення з його десятирічного вироку, Ґлузман з Владіміром Буковським, біологом і відомим дисидентом, написали Посібник з психіятрії для інакодумців (присвячений Леонідові Плющеві), даючи в ньому поради політичним дисидентам, як поводити себе під час психіятричного переслухання, щоб уникнути діягнози умовохворого. 'Посібник' нелеґально видістався з концентраційного табору і був у обігу в колах політично-опозиційно настроєних в Совєтському Союзі та пересланий на Захід.

Ґлузман під цей час є на засланні в далеких околицях Совєтського Союзу, де він працює телефоністом". Стільки про українського психіятра жидівського походження з Києва д-ра Семена Ґлузмана в офіціозі Асоціяції Психіятрів Америки.

РАЇСА МОРОЗ ВИСТУПИЛА В ОБОРОНІ ЗІНОВІЯ КРАСІВСЬКОГО

Ню Йорк. — Тут, в найбільш поширеному і найбільшому щоденнику Америки „Ню Йорк Таймс" у числі з 15-го лютого ц.р. на едіторіяльній сторінці в рубриці „Листів до редактора" опубліковано лист української дисидентки Раїси Мороз, дружини історика Валентина Мороза, що перебуває віднедавна, як і її син і чоловік, в ЗСА.

Раїса Мороз

В „Листі до редактора" під назвою „Життя поета загрожене" Раїса Мороз кличе цю газету обізватися в користь українського поета й історика, в'язня сумління, Зіновія Красівського, вона пише: „В квітні 1979 року мій чоловік був раптово і чудесно забраний з совєтської тюрми і перевезений до З'єднаних Стейтів на волю. Наша родина зобов'язана безмежною вдячністю окремим людям на Заході, західнім організаціям і Американському урядові за їх зусилля для нашого звільнення.

Безсумнівно, якщо б західня преса не спопуляризувала ім'я мого мужа, я думаю, що він не був би серед тих кількох щасливих, хто тепер вільний. Тому я хочу звернути Вашу увагу на розпачливе становище нашого приятеля, який залишився там.

Зіновій Михайлович Красівський, український письменник, поет та історик, був звільнений з психіятричної лікарні в липні 1978 року. Його довгорічне ув'язнення сильно підірвало йому здоров'я. Його найновіше ув'язнення тривало одинадцять років. Спочатку він був кинутий у тюрму за висловлювання думок, відмінних від офіційних поглядів, у його публікаціях. Потім його послали впрост до психіятричної лікарні за те, що писав вільнодумні поеми у в'язниці.

Я хочу впевнити вас, що Зіновій Красівський є розумна, нормальна і раціональна особа. Проте його кваліфіковано владою як ненормального.

Його право порушуватися страшенно обмежене. Він позбавлений і тих прав, якими втішаються совєтські громадяни. За кожним його рухом стежать. Він в'язень, хоч і не за ґратами.

Ані Зіновій Красівський, ані його дружина — лікарка — моя найближча подруга — не можуть працювати за фахом. Їхнім синам заборонено студіювати за їхнім вибором. Тому, що їх трактовано як парій, це вплинуло і на їхню науку і здоров'я. Родина подала прохання про дозвіл на еміграцію, але дозволу не дістала.

Нещодавно Зіновій Красівський став членом Громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод. Тому його прізвище стоїть на Сахаровській листі осіб, яким загрожує арешт. Поновний арешт буде найбільш правдоподібно його кінцем.

Я лише можу сподіватися, що цей лист допоможе йому".

Самогубство серед старших чоловіків білої раси в Америці збільшується

Клівленд, Огайо. — Асистент професор терапії окупацією в Клівлендському стейтовому університеті проф. Барбара Джо Гемфілл визначила в її найновішій дослідницькій праці, що на старших людей припадає 25% усіх самогубств. Її дослідчі числа дещо розходяться з урядовими даними, тому, що в статистиці уряду подається лише самогубців „активних", а не враховується тих, що просто „відмовилися від життя, перестали заживати приписані ліки, перестали приймати їжу" і померли. Старші жінки ліпше дають собі раду з труднощами старшо-

(Закінчення на стор. 3)

• УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА •

ЛІҐА ПРОТИ ЗНЕСЛАВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІМЕНИ ВІДБУДЕ ЗБОРИ І ІНФОРМАЦІЙНІ СХОДИНИ

Філядельфія, Па. — У суботу, 23-го лютого ц.р., Ліґа Проти Знеславлення Українського Імени, президію якої очолюють Дзвінка Швед — голова і Ігор Мірчук — секретар, відбуде о год. 4-ій по полудні в залі УСО „Тризуб" при 4932 Н.Брод вулиці Загальні Збори із звичайним порядком нарад і вибором нової управи, а о год. 6-ій вечора — інформаційні сходини уційже залі на яких доповіді виголосять: проф. Лев Шанковський на тему „Знеславлення українського імени в минулому і сьогодні" і проф Тарас Гунчак — „Проблема українсько-жидівських відносин XX сторіччя". Після доповідей запити.

ПАВЛО МАРИНОВИЧ ПРОСТРІЛЕНИЙ ТРЬОМА КУЛЯМИ, ПЕРЕБУВАЄ У ШПИТАЛІ

Вашінгтон. — Павло Маринович, студент третього року Джеордж Вашінгтон університету у Вашінгтоні, син відомого громадського діяча і власника „Години Українських Мелодій" в радіо і телевізії Романа Мариновича, перебуває у шпиталі після тяжкого поранення трьома кулями. Повертаючись в понеділок, 18-го лютого ц.р., о год. 10-ій вечора до дому з університету на нього напали поблизу хати негритянські напасники і, простріливши з пістоля, залишили на вулиці.

Після 4-годинної операції лікарі кажуть, що Павло Маринович має усі вигляди на видужання.

АНСАМБЛЬ БАНДУРИСТІВ ВИСТУПИТЬ У СТЕТЕН АЙЛЕНДІ

Стетен, Айленд, Н. Й. — У неділю, 24 лютого ц. р., о год. 2-ій по полудні тут в Авдиторії Ст. Джордж Лайбрері при 10 Н Ватт вулиці відбудеться концерт Ансамблю Бандуристів з Ню Йорку під керівництвом Юліяна Китсатого. Різноманітна програма. З Ансамблем виступить також солістка сопрано Лариса Магун-Гурин, а також молоді солісти Ансамблю. Вступ вільний.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Система побудована на брехні

На недавньому бенкеті у честь прибулого до Москви лідера комуністичної Камбоджі Леонід Брежнєв виголосив промову, в якій заявив: „Наші народи мають спільну журбу, щоби перемогти теперішнє міжнародне напруження. Детант є вислідом численних зусиль. Не можна дозволити, щоби загирили його нереалістичні імперіялістичні сили". Ані слова про Афганістан, ані слова про похід совєтського імперіялізму до обширу Перської затоки. — Недавно, під час своїх відвідин у Москві голова французького парляменту Шабан — Дельма мав з тим самим Леонідом Брежнєвим — за вістками у пресі — таку розмову: „Пане президенте, я зобов'язаний сказати вам одверто, що світ не погодиться на вашу акцію в Афганістані". Брежнєв відповів: „Не розумію, чому ви робите стільки галасу з Афганістаном, — союзна країна звернулася до нас з просьбою допомогти їй завести порядок в країні, де насилані з-закордону банди непокоять людей. Ми вислали невеличкі відділи поліції, щоби очистили шляхи, і коли це станеться, то відкличемо їх". — „Шість змоторизованих дивізій трудно назвати невеличкими поліційними відділами", — сказав Шабан-Дельма. Тоді Брежнєв звернувся до свого адьютанта, що стояв позаду: „Чи ми маємо там 6 дивізій?" — „Ні, не маємо" — і Брежнєв розклав руками, мовляв, інформації французького державного мужа фальшиві. До речі: після тієї розмови Шабан-Дельма скоротив свої відвідини в СССР і негайно від'їхав. — Трохи раніше, коли у Білому Домі був совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико, президент Картер, тримаючи у руці докладне звідомлення американської військової розвідки про число совєтського війська під командуванням такого то генерала в Етіопії, заінтерпелював про це Ґромика, а цей зробив великі очі, і, дивлючись в очі Картерові, заявив: „Яке військо? Який генерал? Ми там жадного нашого війська ані генерала не маємо..."

І таких прикладів безліч. Яскравою брехнею послуговуються не якісь малі урядовці а президент — великодержави, міністер, — і вони надають тон усій совєтській інформаційній службі. Совєтська конституція „найдемократичніша у світі", але коли хтось з громадян покличеться на неї, вимагаючи застосування у практиці її постанов, то такого смільчака арештують, судять і замикають до „психушки" чи до концтабору. Ціла совєтська „Большая" енциклопедія і ціла УРЕ — це великий твір самих фальшів і брехень. З царського періоду до історії перейшли „Патьомківські села" — будовані вірним і придумливим царським слугою, щоби назверх робити гарне враження на чужинецького гостя-дипломата. Вся совєтська система побудована на таких „Патьомкінських селах", — велетенський державний апарат існує тільки на те, щоби створювати у чужинецькому світі фальшиве уявлювання про СССР і закрити правдиве обличчя „раю". Інколи це вдається: адже рідкістю були в західній пресі вістки про голодову катастрофу в Україні. Перед власними громадянами теж скривається там усе, що могло б притемнити образ всепанівної і безперервної ідилії. Ось так, наприклад, у совєтській пресі і радіо нема вісток про прерізні катастрофи, пожежі, нещастя, і тільки тоді така вістка подана з великим опізненням через ТАСС, коли принесла її преса на Заході та західні радіопересилання. Тоді, коли в Америці преса, радіо і телевізія виявляють аж забагато різних подробиць, що їх варто би затаїти і промовчати — про прерізну скандалістику і про різні деталі з ділянки оборони, в СССР фальшується офіційний текст державного бюджету, скриваючи видатки на оборонні (імперіялістичні) цілі під різними невинними позиціями.

Народна мудрість, каже, що брехня має короткі ноги. У російських комуністів вона має довгі ноги, бо триває вже понад 60 років. Але вона таки перестає вже діяти. Сприяє їй західня жадоба заробітку з торгівлі з СССР, сприяє їй безмежна наївність американського політичного світу, сприяє їй сліпе традиційне русофільство. Президент Картер ще від своєї передвиборчої кампанії заторкував потребу прав людини. Але щойно тепер, у 1980 році, у щорічному звідомленні Державного Департаменту про права людини в окремих країнах світу — вперше наведено у списку таких країн також СССР — бо державним секретарем є ввічливий делікатний ліберал Сайрус Венс, задивлений у детант і САЛТ і в Росію від Велтави й Дунаю по Тихий океан. Побудована на брехні державна система не може вдержатися. Ця система стала трагедією уже трьох поколінь на велетенському просторі, де вона панує, загрожуючи загладою світові. З цим же мусить прийти їй кінець.

І. Світ

ЩЕ ДО ПОДІЙ В АФГАНІСТАНІ

[1]

У цій нашій статті не будемо говорити про фактичне положення в цій країні, про її історію та взаємини з чужинцями, які пробували у різні часи взяти її під свою контролю чи впливи. Нас цікавить питання, які впливи можуть мати заходи Совєтського Союзу на ближчі кордонами до нього країни та їхнє майбутнє?

У середині 30-их років появилися неясні відомості у пресі про совєтсько-московські спроби проникнути у мусулманський світ. Тоді це питання торкалося долі Близького Сходу. В той час Ізраїль ще не існував, отже не було й питань про реальність конфлікту між мусулманським світом та сіонізмом.

Доводиться нам згадувати про ті часи, бо це було тоді, коли свою діяльність розгортав Комінтерн, плянуючи ліквідувати капіталістичні та імперіялістичні країни, а в самому Совєтському Союзі влада тоді ще не була дуже закріплена й було чимало частин СССР, де нуртували антикомуністичні течії та навіть існували партизани, як, наприклад, рух башмачів у Туркестані.

До редакції харбінського українського тижневика — „Манджурського Вістника" прийшов лист від лідера тюрко-татарського руху Ідель-Урала — Аяза Ісхакі. Він писав, що в Іраці тепер працює московська комуністична група, що хоче проникнути в мусулманське життя. Її керівник — комуніст відбув подорож до Мекки, і щоб здобути довір'я, виконував усі приписи правовірного мусулманина, та розпочав співпрацю мусулманських лідерів з Москвою, яка, мовляв, є „приятелем" поневолених-експлуатованих народів у світі...

Член цієї групи мулла, тюрко-татарин Курбан-Галієв виступав серед мусулман в Іраці та говорив, що мусулмани в Совєтському Союзі мають повну свободу своєї віри й їх сьогодні не переслідують як то було за царської Росії... Йому повелося з тією агітацією; пізніше він виїхав до Японії та заснував в Токіо мошею та групу татар, що співпрацювала з ним та пробувала розкласти тюрко-татарський незалежницький рух в Японії, Кореї та Манджурії, який оформився тоді у його централі — Меркас, що тоді видавав тижневик татарською мовою — „Міллі Байрак".*

На щастя діяльність Курбан-Галієва не була успішна, але цю спробу створила Москва з вірою, що в неї є знання як використовувати мусулманське життя. Свідченням цього їх думання може послужити вістка, що новий „уряд" в Афганістані проголосив, що внутрішня політика буде базуватися на охороні традицій та культури і віри населення.

Не знаємо як ведеться пропаганда в арабській мові сьогодні. Уже тепер політики та знавці цих історичних фактів висловлюють своє переконання, що Америка повинна відкрито піддержувати повстанчі сили в таких державах, як Ангола, або на кордонах Африки та в Азії, де СССР створив свої бази та має постійні турботи з тубільцями. Насувається питання, чому не виступити б відкрито на захист мусулманської віри, проти атеїзму Москви?

Треба розкривати дійсність положення релігійних віровизнань у Совєтському Союзі, треба вести відкриту пропаганду про переслідування релігії, зокрема мусулманства в СССР. Такі голоси вже нині існують й політика Вашінґтонських урядових кіл починає набирати гострішого тону. Питання поневолених народів у СССР є тепер актуальне як ніколи. В своїм листі до „Ню Йорк Таймсу" кілька днів тому, професор Гарвардського університету Р. Пайпс пише, що Москва всюди повторяє свою методу поневолення: спочатку окупує країну та рівночасно робить ряд „компромісів населенню в головних політичних, економічних та релігійних" справах. Але, з моментом, коли совєтський уряд закріпить свою владу і забезпечить контролю, тоді повільно всі ті концесії він відбирає і починаються репресії.

Треба тільки поглянути, як прийшло до закріплення совєтської влади в Туркестані, країну якого заселює велике традиційне мусулманське населення, та культура якого сягає більш як за тисячу років в минуле...але прийшли: справа поневолення Зовнішньої Монголії, у 1920 роках концесії на Далекому Сході, яке закінчилось створенням Далеко-Східньої Республіки, щоби заспокоїти Японію.

Однак, ми сьогодні не будемо говорити про сучасний стан взаємин серед поневолених народів Совєтського Союзу, цю тему залишаємо на близьке майбутнє.

Дехто з так званих лібералів твердить, що Совєтський Союз матиме турботи в наслідок своєї експансії, яку він повів занадто далеко, і тому треба трохи „почекати"...

---

* Нова роля припадає тепер на Ірак, центрально положену державу Близького Сходу, — як про це пише в статті знавець тих взаємин Клавдія Райт в останньому числі „Форейн Аферс", (зима 1979): „Ірак, це нова сила на Середньому Сході". Комуністична партія там майже повністю ліквідована, а 24 її лідери фізично знищені; решта повтікала закордон. Там існує сильна мусулманська партія, яка сьогодні править у порозумінні зі Сирією.

(Продовження буде)

Роман С. Голіят

ПОЛЯКИ ПРО 1918 РІК

(2)

Дмовського й Падеревського, й коли я попросив, щоб вони накреслили таку Польщу, якої вони сподіваються, вони показали мапу, на якій зажадали звороту цілої частини земського ґльобу". (ст. 187).

У Парижі діяла тимчасова „Політична Рада", яка репрезентувала „білу" Росію. Складалася вона з колишніх царських міністрів і дипломатів які мали численні зв'язки на французькому терені. У своїх мемоірялах вони ідентифікували українців з росіянами й на тій підставі твердили, що Західня Україна, Буковина і Карпатська Україна — „віддвічні російські землі" і нарід цих земель прагне повернутись до своєї великої батьківщини. (стор. 200).

Ковальський пише, що Пілсудський, реалізуючи свою програму, вважав повну незалежність України за фундаментальну частину своєї концепції... Пілсудський думав про суверенну некомуністичну Україну, створену на землях колишньої царської імперії. Тим часом в 1918-1920 роках землі, що їх замешкувало українське населення сталися видовищем гострої боротьби і збройних зударів між поляками й українцями, українців з ватагами білоґвардійських генералів, контрреволюційних українських осередків із совєтською владою в Україні, яка почала творитися. (ст. 201).

Польська делеґація на мировій конференції домагалася привернення Польщі кордонів, які покривалися б в засаді з кордонами устійневими після 2-го розбору Польщі (1793 р.) це означало включення в кордони польської держави мільйонових мас непольського населення і розірвання єдности білоруського й українського народу. (стор. 202).

Заки комісія Камбона приступила до студіювання документу Дмовського, щоб вирішити про східні кордони Польщі, з ініціятиви західніх потуг були спроби устійнення лінії поділу на терені Східньої Галичини. Це сталося в наслідок кривавих боїв, які розгорілися між поляками й українцями, починаючи від І-го листопада 1918 року, після упадку австрійсько-мадярської влади. Тут також автор згадує про Українську Народну Республіку й ЗУНР. Провідники ЗУНР відкидали всякий компроміс з Польщею відносно Східньої Галичини, натомість Директоріят думав акцептувати те, що було спільне, передусім підкреслюючи спільність інтересів в боротьбі з большевизмом. „Звідси також пізніше, після поразки, яку завдали українським націоналістам совєтські війська, народиться ідея військового союзу з Польщею, що її задумав отаман Симон Петлюра, провідник українських націоналістичних військ." (ст. 203).

Тому, що боротьба за Львів продовжувалася, це заставило мирову конференцію зайнятися цією проблемою. У січні 1919 року прибув до Львова французький ген. Йосиф Бартоломей, а відтак альянтська місія на чолі з англійським полковником Адріяном Картон де Віяртом. 22-го лютого, місія, яка знаходилася у Львові, закликала в імені потуг Антанти, щоб обидві сторони перестали війну й розпочали переговори про перемир'я. 26-го лютого допроваджено до завішення зброї, а два дні пізніше місія предклала обом сторонам умови договору разом із випрацьованою демаркаційною лінією, званою „лінія Бартоломея". (стор. 204).

Ці спроби не принесли постійного ефекту, бож 1-го березня 1919 року українці зірвали договір, і розпочинаючи війну наново, зробили офензиву на Львів. У початках березня українські війська здобули ряд перемог, але вже в половині того місяця і в квітні ініціятива перейшла в польські руки. Тим часом в Парижі, після невдалих спроб запровадити перемир'я, не зреziґновано з допровадження до угоди і створення спільного польсько-українського фронту в боротьбі проти большевизму. Тут автор вираховує ряд інших проєктів поділу Галичини, які також не увінчалися успіхом, а саме поділ, що його запропонували південно-африканський ген. Люїс Бота і англійський міністер закордонних справ Джордж Наталієл Керзон. (207).

Дня 14-го травня Пілсудський розпочав офензиву у Східній Галичині. 27-го травня польські відділи опанували Галич і Станиславів, нав'язуючи безпосередній контакт з румунським урядом, що зайняв Коломию. Українські війська розбито (м. ін. звільнено Львів). Вони зазнали також невдачі на східньому відтинку дій, де Червона армія завдала ряд військових поразок Директорії під проводом Петлюри. (стор. 206).

Тим часом у Парижі Ллойд Джордж завзято виступив проти Польщі, оскаржуючи при тому Францію у сприянні польській політиці попередньо згаданих фактів. 21-го травня Найвища Рада зажадала від Польщі стримання офензиви, зазначаючи, що кордони Польщі будуть встановлені без огляду на вислід війни; одночасно заповіджено стримання доставки до Польщі амуніції і військового виряду.

Нова польська офензива розпочалася 28-го червня і осягнула лінію Збруча між 16-им а 18-им липня. Вкоротці націоналістичні українські війська були змушені до дальшого відступу

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

МИСТЕЦЬКІ ПРАЦІ РОКСОЛЯНИ ЛУЧАКОВСЬКОЇ

Минулий 1979 рік позначився чималою активністю образотворчих виставок, що її організувала в Українському Інституті Америки Мистецька комісія, яка віддає тією частиною культурної діяльности Інституту.

Ті виставки мали велику різнорідність, які були висловом індивідуальних мистців, їхніх стилістичних нахилів та поземів їхньої майстерности в технічних досягненнях.

Головна увага мистецької комісії зосереджувалася на представленні глядачам праць українських мистців, що є наглядне в нотованнях у календарі виставок. Одначе, в деяких випадках, в порозумінні з Дирекцією Інституту — влаштовано виставки праць також мистців інших національностей, що корисно впливає на поширювання і скріплення престижу і доброго імені української спільноти в довкільному терені.

З природи речі — є перевага виставок праць українських мистців — мешканців Ню Йорку й околиць. Але й не бракувало також гостинних виступів наших мистців із дальших місцевостей Америки чи навіть з Европи.

Саме такими милими гостями є дві образотворчі виставки в Українському Інституті, якими закінчуємо біжучу декаду, а входимо в чергову. Однією із них є виставка праць мистця — члена Інституту Роксоляни Лучаковської — Армстронг яка постійно живе в Еспанії, а другою — виставка праць мистця з Монтреалю в Канаді Ірени Носик, яку спонзорувало Товариство Українських Інженерів в Америці.

Роксоляна Лучаковська, замужем Армстронґ, належить до мистців молодшого покоління. Будучи ще в середній школі вона учащала до Української Мистецької Студії у Філядельфії, де дістала підставовий вишкіл в основних предметах з обсягу образотворчого мистецтва.

В тому часі в студії учителювали такі мистці, як; Петро Мегик, Володимир Кивелюк, Андрій Дараган, Микола Мухин, Роман Василишин та Петро Андрушків. Після закінчення середньої остіви Роксоляна Лучаковська студіювала в Пенсильванській Академії Мистецтв у Філядельфії, яку згодом закінчила.

Вийшовши замуж за свого товариша по студіях Ріда Армстронга — різьбаря, виїхала з ним до Еспанії, де й досі постійно живе. Роксоляна є членом Об'єднання Мистців Українців в Америці і від років брала активну участь в збірних виставках Об'єднання в Ню Йорку та Філядельфії.

Під час однієї з візит у Ню Йорку обоє молоді мистці відвідали Український Інститут, і запізнавшися з його діяльністю стали активними членами тієї установи.

Теперішня виставка Роксоляни Лучаковської складається із 47-ми експонатів. Більшість з них (35) — це акварелі, які творять головну атмосферу виставки.

Ця перевага акварель у Лучаковської має певну логіку. Мистець з увагою спостерігає довкільне життя і відтворює його маркантніші моменти, схоплюючи їх в темпі проминальности. Головним середником того віднотовання є швидкий, легкий рисунок тушшю, який не втомлює глядача скомплікованістю структури предмету та надуманістю лінійної філософії картини. Рисунок цей є радше безпосереднім висловом свіжого враження, сприйнятого з атмосфери довкілля, в якому мистець тепер перебуває.

Роксоляна володіє тим рисунком свобідно, а з цим вона незле радить собі з доволі складними багатофігурними композиціями, досягаючи з чималим успіхом ефекту передавання атмосфери і настрою глядачеві. Примінення акварелі в тій передавальності є у Роксоляни Лучаковської цікаве. Вона використовує властивості акварельної техніки в оригінальний спосіб. Всупереч прийнятим методам, Роксоляна не виповняє границь рисунку кольором для моделювання його складових частин. У неї акварeля свобідно розливається по поверхні картини, пов'язуючи у спільну гаму рисовані об'єкти з їхнім тлом, дискретно висуваючи різницею вальору (темне — ясне) те, що вимагає підкреслення.

У згаданих працях Роксоляни Лучаковської є видний свого роду графізм, підпорядкування малярських засобів рисункові, а не навпаки. Вона не вдається у надто складні кольористичні міркування у своїх працях і не пробує розв'язувати проблем мистецького винахідництва. Її намір — нескомпліковано простий: переказати бачене довкілля безпосереніми засобами свого вміння — і це її намагання у великій мірі є успішне і переконливе.

Поруч згаданих праць, виконаних акварелею, Роксоляна Лучаковська показала одинадцять оліїв. Крім однієї більшої фігуральної композиції п.з. „Діти", всі інші, меншого розміру, це переважно квіти, виконані з чималою старанністю і дбайливістю про деталі.

Кольорит тих експонатів є легкий, часами нагадує акварелю в техніці, зокрема там, де малярка вдовольняється первісним мазком,

(Закінчення на стор. 4)

Д-р М. Бойко

РЕҐІОНАЛЬНА БІБЛІОГРАФІЯ В УКРАЇНІ

(3)

Суцільна колективізація і бібліографія, 1930-1940

Плянове господарство поділило Україну на райони, що, на перший погляд, могло сприяти реґіональній бібліографії. Різні виділення, підпорядкування, переподіли так зупинули справу, що впливові центри і бібліотеки ставали другорядними, часте перегруповання сил, а до того голод, 1933, чистка Єжова, 1935, арешти, депортації та загальний терор, сильно притупили бібліографічний рух. Тут-то-там виринала ініціятива провадити цю ділянку, але зовнішній натиск відмінного державного ладу не давав змоги належно початки праці. Нові кадри ще не були виховані, а старше покоління було здесятковане, мовчало, або боялося гребатися в матеріялах „старого світу". Матеріялів „соціялістичного реалізму", ще не було досить накопиченого. Наприклад, виринула думка скласти „Стара і нова Вінниця, покажчик літератури", 1936 р. Треба було приймати зовсім нові теми, такі, як: „Бібліотека в соціялістичному будівництві", 1936. ЦК КП (б) поставив перед бібліотекарями вимогу скласти довідник „Бібліографія літератури про Радянську Україну". Майже наказувалося зібрати все за 1920-1937 роки. На цю працю призначено два роки. Опісля з'ясувалося, що це була фантазія і з великого крику нічого не вийшло.

У тому часі на західньоукраїнських землях, дещо в відмінних умовах, ледве клигала українська бібліографія. На Волині Якуб Гофман друкував у — „Рочнік Волинські" т. 2-8 „Волиніяну", зібрав 1,404 назви. У Львові Е. Ю. Пеленський видав працю „Українська краєзнавча бібліографія Галичини і Волині", 1935 (за роки 1900-1935). Ю. А. Яворський зібрав за 1918 — 123 назви; В. Р. Вавриків, 1929-1933. „Краткая сводка писателей и журналистов на Лемковщине", ч. 1, Ф. Курилла, поміщена в „Научно-литературнім збірнику Галицько-русской матиці", т. 8, ст. 22-50, 1934. Не здійснено видання Ф. Ф. Арістова „Карпаторусская библиография", 1930 рік, що мала включати 1,000 анотованих назв. Ю. Никифорук „Західня Україна". 1932. 1940 роки приніс зовсім новий подих: „До першої річниці визволення Західньої України від гніту панської Польщі". Це вже не була бібліографія, а пропаганда.

Бібліографія після Другої світової війни

В часі цих страшних років видано працю „Загальна бібліографія Підкарпаття", книга 1, Ужгород, 1943, 151 сторінок. Щойно в 1948 році з'їзд бібліотекарів у Києві вирішив нові напрямні бібліографічні праці. Активну діяльність проявила Львівська бібліотека Академії наук УССР (тепер переназвана на Львівську державну наукову бібліотеку). Вона почала видавати річник біжучої бібліографії. За тим послідували крикливі назви списків такі, як: „Соціялістичне будівництво Львівщини, 1939-1949 (Ю. Заяць) в 1952 році М. Бедненка „Соціялістичні перетворення на Львівщині". Заголовок втерся аж до 1962 року — „Соціялістична Львівщина". Появилося кілька корисних назв, наприклад, „700 міста Львова, бібліографічний покажчик літератури", Львів, 1956, 75 ст. та інші. Появилися реґіональні бібліографії на Харківщині, Кримі, Одесі та інші.

У 1965 році в Києві відбулася біблітечна нарада, на якій проведено семінар по питанні крайознавчої бібліографії. Від 1959 року в багатьох областях почали вести списки біжучої наукової бібліографії та вкінці року почали її видавати окремими випусками. За 1959-1966 роки занотовано 20 назв по окремих областях. На першому місці стоїть Львівська бібліотека АН УССР (1950-1959). Розділи бібліографій дуже заповнені висловами такими, як; „соціялістичне", „комуністичне", що відштовхує людину туди дивитись. І звідсіля ці бібліографії нотують всяке „ударництво", „свиновиховництво", „доярство" одним словом — напружуй м'язи, московська бо північ роззявила рота на українську паляницю.

Обережно ведеться ретроспективна бібліографія (минулого), але по деяких містах і областях береться лише до уваги „соціялістичний період", а в ньому аж до зануди всякі „перевиконання" плянів. І тут знову аж зароїлося від „історії міст і сіл" якоїсь області, з пересадою „будьонівщини" та всяких „визволень". У 1968 році віднотовано понад 20 покажчиків цього роду. В 1962 році видано „Джерела з історії Галичини періоду феодалізму" покійного І. П. Крип'якевича. Виминаючи деякі розділи та окремі місця, інформація досить цінна. Великі прислуги бібліографії у Львові віддає Ф. Ф. Максименко (нар. 1897 р.).

„Рекомендована" бібліографія, — це ніщо інше — ніж насильно ставити перед очі читача всякі подвиги, комсомолу, осяги в останній війні та діячів цієї нечуваної у світі кріпацької системи. В цю шлию запряжено і бібліографію.

Можна б радіти, почувши про біо-бібліографію, але тут діячів старшого покоління зовсім промовчується, всюди видніють „побратими" Галана. Корисною можна назвати працю Ф. Ф. Максименка „Друковані праці професорів, викладачів і співробітників Львівського університету за 1944-1960 рроки" 1962, 768 ст. Названо 646 праць, між ними і М. Возняка, І. Свєнціцького, І. Крип'якевича та інших. Останніми роками зароїлося від різних біо-бібліографій „героїв".

Майже при всіх районових бібліотеках ведеться картотека місцевої бібліографії. Ця праця великою мірою залежить від ідейних одиниць, які намагаються зберігати про все належну пам'ять. На тему реґіональної бібліографії в Україні до 1968 року віднотовано 14 праць, усі українською мовою. Це вказує, що бібліографію силкуються вести автохтони власними силами та по-можливості її друкувати.

Реґіональна бібліографія поза межами України

Цього роду бібліографії поза материком складати майже неможливо, бож вона щодня відображає такі поняття, як: людина, життя, праця, вислід; це сочка фотографічного апарату, що схоплює мить. Ми не знаємо як ведеться цей стан обліку, наприклад, на Пряшівщині, Холмщині і т.п. Але ми можемо взяти під увагу наші сили та активність в Америці. Маючи вироблену бібліографічну програму, ми могли б складати приблизний реєстр дечого друкованого в Україні, на етнографічних українських землях та на місцях нашого поселення. Про це вже було багато мови, — десятки статтей, ухвали бібліотекарів, але справи з місця ніхто ще не рушив. На мою думку — мало хто знає з якого це боку починати. Дехто починав від плянів, інші від фондів, але справді ніхто цієї справи ще не рушив. Одне треба сказати, що бібліографія не має читача, це її хиба. Але її велика служба — це впорядкування національного знання, прокладення стежки до друкованого духа народу, звернення — відусюди, де ми стали та куди нам йти. Одним словом — це повинен би бути довідник, щоб у ньому можна було знайти все написане сторіччями тому, а також те, що надруковано тепер і де за ним шукати, щоб пізнати думки інших перед початком складання рукопису, чи опрацюванням вибраної теми. Читачеві цього не потрібно, бо він сприймає готове, але це потрібно студентам, дослідникам, науковцям та робітникам пера, бо, як казав Сковорода: „Плоть нічтоже, дух животворить" (цитую з пам'яті).

Реґіональні студії в Канаді започаткував автор цієї статті підготовчою роботою в листопаді 1949 року в Виннипезі, та оснуванням Інституту Дослідів Волині в липні, 1951 року. Приблизно у 1954 році прочутився С. Кікта з проєктом Ярославського збірника і дещо пізніше виникла ініціятива збірника „Буковина". Після десятки років постало декілька реґіональних комітетів і згодом ми дочекалися десятки вартісних збірників. У цих власне збірниках є реґіональна бібліографія, уярмлена на різних землях, а вона є основою наших загальних бібліографічних випрацювань.

У чому причина, що ми дотепер не наладнати бібліографічної служби? Перша з них — це та, що навіть пересічний інтеліґент не знає вповні значення її служби, а друга, може найголовніша основується в цьому, що ми досі не зібрали всіх бібліографічних праць у різних мовах про різні справи наших попередників, і тому ми немаємо повної уяви звідкіля починати працю. У нас є великі можливості робити передруки „зіраксом", „офсетом" тощо. За вищеназваним джерелом (Краеведческая биб-

(Закінчення на стор. 4)

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ —
Комісія Патріяршого Фонду

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

VIII — 79

1,000.00 дол. — Ева Гаврилко-Робертс, в пам'ять чоловіка бл. п. Якова Гаврилко (листа ч. 1259, Асторія, Н. Й.);
по 100.00 дол. — Н. Н., о. Петро Гардибала;
по 50.00 дол. — М. Стецюк і М. Підгородецька, в пам'ять бл. п. д-ра О. Коропея, Марія і Вірджінія Піпа;
30.00 дол. — О. і Р. Яськів, в пам'ять бл. п. А. Лапичака і М. Мосори.
20.00 дол. — Т. Печерський;
10.00 дол. — Дарія Микита, в пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Навроцького.

Листа ч. 1222, Маямі, Фльорида, переслала Вероніка Цегельська
500.00 дол. — Михайло і Ірена Курман;
по 100.00 дол. — Роман Стиран, Надія Попель, Вероніка Цегельська;
по 25.00 дол. — С. Кучкуда, О. Вардихівський.

Листа ч. 1283, замість квітів на могилу бл. п. Володимири Мартюк, передав Юліян Головчак
50.00 дол. — М. Лозинська, Аскольд Лозинський;
40.00 дол. — Л. і М. Кий;
10.00 дол. — П-во Стойки.

Філядельфія, замість квітів на могилу бл. п. Миколи Вайди, збирав Микола Алексевич
50.00 дол. — Наталія Вайда;
по 20.00 дол. — д-р Т. і З. Цісик, П. і М. Кондрат, П. Павлюк, В. Кемінь, Й. Лар, В. Сусла;
по 10.00 дол. — М. і В. Куденко, Л. Одежинська, А. Любинська, М. Алексевич, ОДВУ Відділ 12 — Філядельфія, Ю. і О. Головчак, д-р Л. Рудницький, О. Петрович, І. Бережницька, І. Панас;
по 5.00 дол. — А. Бабій, Н. Пуйда.

Філядельфія, в пам'ять бл. п. інж. Евгена Чайковського, збирав д-р Роман Кос
по 25.00 дол. — Т. і В. Брикович, д-р Р. і А. Кос;
20.00 дол. — інж. В. і І. Медуха;
по 10.00 дол. — М. Абрисовський, Л. і М. Бульба, інж. С. і О. Кульчицькі, В. Пак, Р. і О. Вомпель;
5.00 дол. — І. і Я. Климовські.

Боффало, замість квітів на могилу бл. п. проф. Олександра Бережницького
100.00 дол. — Оксана Бережницька;
67.93 дол. — Бувші учні Української Учительської Семінарії в Міттенвальді;
по 50.00 дол. — Я. і О. Берч, д-р М. і К. Данилишин, О. і А. Заяць, інж. Е. і М. Турянські, С. Хома, Р. і Л. Цьолко;
по 25.00 дол. — Гуцульське Т-во ім. О. Довбуша в Боффало, д-р Т. і А. Небожук, о. крил. Б. Смик, інж. С. і М. Тимяк, УККА — Відділ в Боффало, о. диякон А. і Т. Чировські, д-р М. і І. Чировський, Т. і Ю. Шипилявий;
по 20.00 дол. — Л. і С. Головаті, Родина Ґреґів, Г. Крохмалюк, Р. і Е. Крупка, В. і З. Мороз, д-р М. Перейма, М. і Л. Стасюк, А. Стецькович;
по 15.00 дол. — М. Мохнач, Е. Онуферко, П. і Г. Тютюнник, І. Шинаровська;
по 10.00 дол. — Н. Андрушко, інж. Р. Вергун з мамою Іриною, Н. Волинець, Іван Гаврилюк, І. і І. Гомонки, П. і М. Гаравус, Я. Гулик, З. і К. Депутат, А. і О. Кілко, М. Кладочний, В. і А. Копистянські, д-р Л. і С. Крохмалюк, О. і Р. Кулик, д-р М. і д-р У. Лоза, Е. і Е. Луковські, С. і Я. Малюци, Д. і М. Мацьків, Т. Михаськів, Б. і К. Мороз, М. і О. Морозевич, Г. і Р. Пікаси, В. і М. Райци, О. Сасик-Хутко, В. і П. Сметанюки, В. і А. Федораки, Б. і Л. Хомяки, С. і К. Шипиляві, С. і С. Шишки, Д. і Е. Яреми;
по 5.00 дол. — Р. Касприк, Ю. і А. Конотопські, І. Кравець, М. і М. Курляки, З. Мосійчук, П. і Б. Наминанік, А. Пугач.

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія щиро дякує усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям.

Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків, або висилати на адресу:

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION —
PATRIARCHAL FUND
7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку, IRS No. 23-74380645.

Президент портових...

(Закінчення зі стор. 1)

вісти, і домагалася від президента Джіммі Картера їхнього звільнення. Бойкот Олімпійських Ігрищ може мати непередбачені наслідки на Мадридську конференцію, заплямировану на 1980 рік. Якщо б росіяни збойкотували Мадридську конференцію, представники ПАБНА пропонують, щоб міжнародний рух праці запропонував Гельсінкську ревізійну конференцію, у якій такі міжнародні організації, як АБН, могли б взяти участь.

М. Ґлізон погодився прийняти листу політичних в'язнів, обіцяв рівнож продискутувати на відповідному форумі робітничого руху. З огляду на Мадридську конференцію наступна зустріч Міжнародної Федерації торговельної профспілки заплянована на місяць травень. Рівнож МСПВ розгляне резолюцію, яку подала ПАБНА, про ситуацію поневолених народів на національній конвенції цієї спілки цього ж року.

Зустріч з паном Ґлізоном заповідає гарні успіхи, бо М. Ґлізон відомий у робітничому русі за людину, яка себе цілковито посвятила справі миру в світі і свободі.

Самогубство серед старших...

(Закінчення зі стор. 1)

го віку, бо вони мають приятелів і більше соціяльно заанґажовані. Чоловіки ж, життя яких концентрувалося навколо їхньої праці, — тобто їхньої посади, фаху, — відчувають самотність і ізоляцію, коли йдуть на пенсію. Серед цих чоловіків, власне, і поширене самогубство, якому можна зарадити, — каже проф.

Гемфілл, — збільшенням особистого контакту поміж ними й іншими людьми, особливо ж —з членами їхніх родин. Про цю статистику пише журнал „Вегейвіорал медіцін" з лютого 1980 р. Проф. Гемфілл підкреслює, що самогубство серед старших чоловіків білої раси (вік 65-69) трапляється у чотири рази частіше, ніж загальне число всіх самогубств в Америці.

Пам'яті Анастасії Городовенко

У суботу 24-го листопада м.р., у вечірню годину померла бл.п. Анастасія з Лагодинських Городовенко. Свою біографію бл. п. А. Городовенко власноручно написала ще 9-го жовтня 1968 року.

Бл. п.
Анастасія Городовенко

„Я народилась 22-го грудня 1887 року в місті Лохвиці на Полтавщині — Україна. Батько мій Степан Лагодинський був урядником. Помер 1900 року, а мати померла 1912 року. Осталась мені лиш одна сестра Анна, яка живе в Києві. Вона вчила 40 років у гімназії, а тепер є на пенсії. У 1906 році я покінчила гіназію в Кременчику, відтак поступила на Вищі Жіночі Курси Безтужева в Петрограді. В 1910 році одружилась з учителем Нестором Городовенком в Переяславі. По революції виїхали ми до Києва, де мій чоловік 20 років був дириґентом капелі „Думка". Тих же 20 років я співала в його хорі. Під час війни ми попали в Німеччину, де жили з іншими біженцями в переселенчих таборах. І тут мій чоловік дириґував українськими хорами. В 1949 році ми приїхали в Канаду й поселились у Монтреалі, де мій чоловік став керівником хору „Україна" і працював з ним до смерти, це є до 1964 року.

У 1967 році я їздила до Києва відвідати мою сестру Анну. Тепер мені 79 років, але хотілось би ще раз перед смертю побачити рідний Київ, за котрим так тужив мій покійний чоловік, та побачитись із сестрою".

Зобов'язавшись словом перед Покійною точно виконати її послідню волю, я старалася зробити це якнайточніше. В цьому допомогли мені добрі люди отець Ігор Куташ, настоятель Собору Св. Софії часто відвідував бл. п. А. Городовенко уділив їй св. Тайн та відслужив величаву похоронну відправу. На запрошення о. Ігора Куташа в похороні брали участь такі отці: о. митрат Ярослав Гайманович — церква Успення Божої Матері — Розмонт, Монтреаль, о. протопресвітер Єпіфаній Чижів, почесний голова Місійної Округи, Монтреаль — Оттава, о. Григорій Планіда, настоятель церкви св. Юрія в Лашіні, Монтреаль, о. Захарій Ревко, настоятель церкви Св. Покрови в Монтреалі.

Родина п-ва Жуків, зокрема панна Люба, ніколи не жаліла часу, щоби бл. п. А. Городовенко послужити, а також п-во Ґенґали, Солодухи і всі приятелі, яких бл. п. Анастасія мала багато, а яких усі сьогодні годі вирахувати старалися нести їй приязнь.

Знаменні слова сказав о. Єпіфаній під час першої Панахиди. Вони дуже правдиві й глибоко запали в моє серце. Він бо сказав: „Ховаємо сьогодні дружину великої людини, дружину проф. Нестора Городовенка, мистця й популяризатора української народної пісні. В житті його, бл. п. Анастасія брала живу участь.

Тож так як зі смертю не кінчиться життя людини, так і зі смертю проф. Н. Городовенка не загинула українська пісня". „Наша дума, наша пісня не вмре не загине".

Під час похоронних відправ співали вірні учні професора Нестора: І. Козачок, теперішній дириґент хору „Україна", Вол. Балицький, Олекса Кіпибіда, Василь Гирич, о. диякон Євген Рудич, співали теж його колишні хористи: Павло Ґенґало сказав прощальні слова від УНО.

Українське Національне Об'єднання гідно виконало свої зобов'язання взглядом сл. п. Нестора й Анастасії Городовенків. Ще за життя дбали про них і горді були, що їх хор „Україна" має такого славного дириґента.

На руки п. Бригедера, а саме Колеґію св. Андрея і на Осередок Української Культури і Освіти присутні в пам'ять Покійної склали багато пожертв.

Під час тризни друзі і знайомі Покійної згадували і життя і діла Покійних. Більшість отців були з ними знайомі ще з рідних земель, з рідного Києва.

Я і мій чоловік Богдан дуже цінили працю проф. Нестора. Ми любили їх обоїх і шанували наче рідних батьків. Вони збагатили моє життя. Мені здається, що сьогодні я поховала свою матір. Саме цього року минуло 15 років як українське громадянство з того ж собору Св. Софії супроводили на вічний спочинок бл. п. Нестора Городовенка. Багато прекрасних споминів залишилось мені з того часу, як я співала в нашім славнім хорі „Україна". Проф. Нестор, умираючи, пригорнув мене і сказав: „Аню, будь щаслива".

Своїм прикладним життям і добрими жертвенними ділами обоє Покійні здобули вічне життя, а серед української спільноти — тривалу пам'ять.

Анна Ковальська

В СЬОМУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найлюбішого і ніколи Незабутнього
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

Д-ра ІВАНА РИЖІЯ

були відправлені

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ
16-го лютого 1980 року
у церкві св. Андрія в Клівленді, Огайо
у церкві св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
о. Романом Ганасом в Балтімор, Мд.

В безмежнім жалю:
ОСИПА АННА — дружина
д-р ОРЕСТ МИРОН — син з Ріднею

✝

У глибокому смутку повідомляємо
всіх Рідних, Знайомих, Приятелів та Земляків,
що дня 16-го лютого 1980 р. в Стемфорді, Конн.,
з Волі Всевишнього, несподівано, відійшла у Вічність,
наша Найдорожча СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

ОЛЬГА КУШНІР

родом з Тустанович, біля Борислава, Зах. Україна.

ПАНАХИДА — в середу, 20-го лютого 1980 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Sorgalis Funeral Home, 158 Main Street, Amsterdam, N.Y.

ПОХОРОН в четвер, 21-го лютого 1980 р., о год. 8-ій ранку, з того ж похоронного заведення до української католицької церкви, а опісля на цвинтар в Амстердамі, Н. Й.

Горем прибита рідня:
сестра — СТЕФАНІЯ БАБЯК з мужем МИХАЙЛОМ і дітьми
брати:
РОМАН з дружиною МАРІЙКОЮ
ЮРКО з дружиною ХРИСТИНОЮ
і дітьми
та Родина в Україні

✝

В глибокому смутку повідомляємо все своє Членство і Українську Громадськість, що дня 5-го лютого 1980 р. відійшов у Вічність

бл. п.

Інж. ВОЛОДИМИР ТЕОФІЛЬ НЕСТОРОВИЧ

письменник, журналіст, головний редактор журналу „Торгівля і Промисл", заслужений громадський діяч, організатор українського купецтва, учитель Вищих Торговельних Курсів, автор цінної праці „Українські Купці і Промисловці в Західній Україні, 1920-1945 р."

Тлінні Останки Покійного, після похоронних відправ в Детройті, були перенесені на православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., 9-го лютого ц. р.

Вельмишановній Дружині, Родині й Рідним, висловлюємо наші найщиріші співчуття.

ПРЕЗИДІЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ, ПІДПРИЄМЦІВ І ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ
та
УПРАВА СУКПІП в ЧІКАҐО

Пісня — це голос душі!

(Репортаж про хор „Бурлака" та його концерт)

Я розкажу вам про хор „Бурлака" з Торонта й про концерт цього хору в Рочестері, Н. Й., який відбувся 27-го січня 1980 року з нагоди відзначення свята Державности й Соборности України. Організував концерт Відділ УККА (голова п. Роман Куціль), головним промовцем був п. Богдан Винничок — Директор Інформаційного Відділу в Вашінгтоні, мистецьку програму виповнив хор „Бурлака", — і це була така академія, яку рочестерська громада пам'ятатиме довго.

Ви, мабуть, знаєте, що хор „Бурлака" заснований в Торонто не так давно — коло п'яти років, але він має свою історію. Це колишній хор дивізійників, організований в Італії композитором Гуміліловичем; орудував ним (хором) Евген Пасіка — оспівав усю Европу. Потім хор роз'їхався по світі, як і всі скитальці, а оце знову співучих дивізійників зібрав той же добродій Гуміліович під своє крило, зміцнив канадськими голосами, відшукав наймолодшого і найбільш талановитого диригента, ім'я якого Олег Хміль, який є ліричний тенор оперного театру та професор Оперового Департаменту в університеті міста Торонта.

Якщо хочете порівняльно оцінити хор „Бурлака", то ставте його зараз же після Капелі Бандуристів Григорія Китастого. Чув я багато наших хорів. Можливо, що навіть усі найвизначніші нашої діяспори. Всі вони, розуміється — мають місце на сцені, але „Бурлака" — це таки щось особливе; мистецька одиниця в повному розумінні цього слова! І ось маємо приємність бачити й чути цей хор, якому навіть уїдливий музичний критик дасть позитивну оцінку. Трудно причепити латку до цілого, золотими нитками шитого жупана, в якому співає соліст бас Степан Кривенький і йому самому: він в опері співає, — або ліричному тенорові Василеві Драбикові чи Василеві Саковському або Андрієві Сороці, тенорові з баритоновим забарвленням. А кожна партія бурлаків (якщо хор „Бурлака", то — хористи бурлаки) має двох-трьох солістів, а хористи вишколені та мають приємний тембр голосу. Тому після кожної пісні заля вибухає громом оплесків. Хор на сцені має естетичний вигляд. Під час концерту після заслон бурлаки виступали в інших одностроях, які роблять імпозантне враження.

Оце коротка характеристика хорові „Бурлака", хористам-бурлакам, диригентові. Ще конечно слід згадати піяніста, ім'я якого ...затримали в таємниці (мабуть рочестерський недогляд), не включили в програмку концерту, а він у хорі незаступимий, давав клясичний супровід до кожної пісні.

...А тепер дайте руку, любий читачу, і ми підемо на концерт Бурлаків. Заля наповнена, у ваших руках програмка. Співатимуть 15 пісень. Ви знаєте, що повний склад хору — 55 осіб. На сцені лише 43. 12 голосів бракує. А це вже сила. Але під час виконання пісень на залі того не відчувалось.

Диригент Хміль має оригінальний підхід до кожної пісні та вміє знайти в ній душу. Зміцнення і стишення голосів в акорді, на тоні і в часі тактів несподіване для авдиторії. Хміль співає оркестрально (зі залі не можна було зауважити віддихів хористів) і цим у кожній пісні творилась нерозривна тяглість.

Вже з початку в молитві „Блажен Муж" хор виявив своє співуче „Я". Соліст Василь Драбик має такий голос, що з ним тільки молитися! І то найбільшому грішникові. Диригент увів у цю молитву щось нове — далекий відгомін розгойданого дзвону (у виконанні кількох голосів), і це пригадувало неповторну красу церковного буття. Таким же милозвучним був Драбик у пісні „Хор Бранців".

У пісні „Бандуристе, орле сизий" співав сольо Степан Кривенький. Не знаю, за які гріхи прадіди його одержали від якоїсь влади таке прізвище? Та він мало того, що не кривенький, — Степан на сцені є окрасою цілого хору (в Рочестері це зауважили молодші пані), а як він заспівав сольо, промовляючи до Орла Сизого: „Маєш крила, маєш силу, є куди літати" — то це була сила й крила цілого хору. До речі, пан Кривенький є бас в оперному театрі, і там таких шанують.

У пісні „Про Нечая" героїчний тенор баритонової барви Андрій Сорока виконав дует з басом С. Кривеньким в супроводі хору, викликавши грім оплесків на залі й вигуки „браво". Так співають справжні співаки професіоналісти!

Мій репортаж вже трошки розтягнутий, але, дорогий читачу, я не можу не згадати про оту чаруючу пісню на слова Івана Франка:

Ой ти, дівчино, з оріха зерня,
Чом твоє серденько колюче терня?
Чом твої устонька — тиха молитва?
А твоє слово — гостре, як бритва?!

Оці неповторні, а правдиві слова заспівав Василь Саковський з романтичним музичним натхненням, і кожна пані на залі відчула, що вона ... з оріха зерня, і колюче терня, і тиха молитва, і гостра, як бритва! У цьому переконав їх ліриктенор, а хор і диригент були йому твердою опорою.

Ми знаємо, що музика, як і поезія — не любить повторення. Це добре пам'ятає диригент Хміль. Наприклад, кожна стрічка пісні „Вічний Революціонер" (слова І. Франка) була інакше інтерпретована і виконана так, що навіть славний композитор Григорій Китастий, який бравурно виконує цю пісню, схвалив би таке виконання, бож він любить мистецьку правду...

Чудово виконав хор пісню народно-стрілецьку „Ой у полі верба", сольоспів вже знаних нам солістів А. Сороки і В. Драбика. Вони співають: „Ой у полі верба, там холодна вода", а хор вступає з ударом на „Гей" — „Гей там дівчина воду брала"... Кожний на залі знає цю пісню, але дивом дивувався — як так можна цілим хором „вдарити", наголосити оте коротке „гей" і стишити до піяніссимо, надавши пісні такої невимовної краси?! Власне в цих тонкощах віддзеркалення душі музичної диригента Олега Хмеля.

Концерт закінчився, заля повільно порожніла, і кожна людина несла свої враження. В одному гурті стояли рочестерські музикологи і сипали слова: динамічно! репрезентативно!, а оте форсендо!... знамените піяніссимо!..., оркестрально!, і ще пригорщі слів, яких я не розумів. Але на щастя моє підійшов до мене старенький гуцул і з сяючими очима сказав:

Співають, аж ся хоче!

У цих народних словах найвища оцінка від щирого серця! В них вияв радости, любов, подяка, і ...квіточка на груди кожному хористові — бурлакові, їхньому піяністові та диригентові.

Співайте, славні бурлаки! Бо пісня — це голос душі, а ваші душі співучі.

Харитон Довгалюк

Святкування 22-их Січнів у Ст. Петерсбурзі

Ст. Петерсбург, Фльорида (В. Гуцуляк). — Зв'язана духово з усією діяспорою вільних українців, наша невеличка громада під проводом Українсько-американського Товариства урочисто відзначила дати Незалежности та Соборности України.

Місцева преса 22-го січня коротко об'явила про ці святкування. Того ж дня наша 12-членна делегація була в посадниці міста пані Корін Фріман. Вона дуже привітно нас прийняла, проголошуючи Проклямацію з цієї нагоди. В Проклямації підкреслено віру в перемогу справедливих змагань українського народу у дальшій боротьбі за віднову вільної України. Богдан Бемко попросив Корін Фріман, щоб у найближчому році вивішено український національний прапор перед місцевим ратушем. Обіцяла це здійснити.

Саме святкування Державности і Соборности відбулося 27-го січня у залі СПІФФС'у (Ст. Петербурзького Інтернаціонального фолкльор-фестивалю), бо наша церковна заля не помістила б усіх приявних. Вранці 27-го січня, в неділю, відбулося Богослуження в намірення українського народу, де згадувано поляглих борців за здійснення ідеалів волі. Монсеньйор о. Ґресько відчитав послання Митрополита Мирослава Любачівського, написане з нагоди Української Державности.

Саме свято-концерт почалося відспіванням американського славня. Головні думки Четвертого Універсалу відчитав мгр М. Копинець. Хор „Україна" під вмілою управою Богдана Бемка, що був справним рушієм влаштування цього свята, відспівав „Хваліте Господа" (Дмитра Бортнянського).

Доктор Василь Гуцуляк у своїй святковій промові українською та англійською мовами підкреслив основні ідеї 22 Січня. Свобода України засяла блискучо і торжественно після довгих віків неволі, але повне здійснення — розбудову волі перервав червоний московський загарбник та інші ворожі сусіди. Але жадна сила наїзників не зможе зламати духа змагання за віднову держави, не зможе „виорати на дні моря поля" — ніяка ворожа затія. Боротьба продовжується і сонце волі вкоротці засяє по всіх просторах нашої України.

Згаданий хор „Україна" далі відспівав декілька пісень, в тому кантату К. Стеценка „Єднайтеся" з сольоспівом Людмили Жеске.

Жіноче тріо — А. Бучинська, В. Копинець, С. Чіх, дуже гарно відспівали „Де гори Карпати" й „Українську баркаролю" Людкевича. Скрипаль А. Бучинська на своїй чародійній скрипці при акомпаньяменті проф. А. Омельського заграла „Сонатіну" М. Гайворонського і „Канцонетту" Д'Амброзіо.

Три брати-юнаки Ярко, Павло і Петрусь Бучинські прикрасили свято своїми деклямаціями. Окремо треба згадати спів солістки Людмили Жеске (віднайдена зірка!), яка мелодійно своїм чудовим сопраном відспівала „Гандзю" та „Ой, казала мені мати".

Наша діяльна громада під проводом Українсько-американського Т-ва так і цього року виявила свою непохитну віру у незгасимі ідеали 22 Січня. Треба вдячно підкреслити співпрацю всіх виконавців, особливо муравлиний труд диригента Б. Бемка, проф. А. Омельського та всіх людей доброї волі.

Ці святкування радісно закінчено відспіванням нашого славня „Ще не вмерла Україна".

РЕҐІОНАЛЬНА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

лиография на Украине", І. Корнейчука, 3 випуски 1964-1968) реґіональна бібліографія у нас ведеться, очевидно не по всій території, від 1816 року, а ретроспективна бібліографія охоплює 1779 рік; величезна кількість назв розпорошена по чужих бібліографіях, усе це не зібране, не скодифіковане і ми силкуємося бути майстрами без знаряддя у руках. Ми ніколи не наладнаємо бібліографічної служби, не маючи під руками точного списку нашої, або про нас надрукованої, і дотепер виданої продукції.

Раду давати іншим легко, легко прославити себе на сторінках преси, бути знатоком чогось, але зробити намічене тяжко. Автор цієї статті дискутував із нашими бібліотекарями ще в 1966-67 роках. Уся наша розмова кінчалася на плянах і заявах у пресі. Я рішив працювати самостійно, ось вислід моєї праці у 1980 р.: „Бібліографія джерел історії Волини до 1900", (1969, 244 сторінки). „Бібліографія періодики Волині" (1970, 136 сторінки). „Історично-бібліографічний нарис друкарства Волині, 1578-1830" (1972, 204 сторінки). „Бібліографічний довідник поселень Волині XIX ст." (1973, 199 сторінки). „Волиніяна — матеріяли до бібліографії", (1973, 163 сторінки). „Бібліографія церковного життя Волині", (237 сторінки). „Біо-бібліографія Степана Радіона..." (1975, 41 сторінка). „Бібліографічний огляд збройної боротьби Волині", (1976, 337 сторінки). „Острозька та Деманська друкарні" (1980, 152 сторінки). „Книгодрукування в Почаєві й Крем'янці та мандрівні друкарі" (1980, 162 сторінки). До того треба додати три монографії з ділянки волинознавства. В пляні є видати „Крайознавчий словник" і „Джерела до історії Волині". В чім заключається тайна цього скромного успіху? Я почав працю від основ, переважно іншомовних матеріялів. Мої названі праці не є повними, але вони — приблизні. Вони не мають масового читача, бо призначені до університетських бібліотек зо слов'янськими відділами. Друкуються „зіраксом" 50-100 примірників і від 1976 року за власні фонди, в серії Осередку Бібліографії Волині.

Поки притупляться сили ідейних одиниць, усю працю плянується закінчити католоґом англійською мовою з виказом університетів зо слов'янськими відділами, в яких розміщено буде 20 назв. Це не пляни, чи пустопорожня балаканина зі заявами у пресі ще й до цього можливо зо світлинами, це тиха без крику праця, якої вже багато зробили щирі робітники, не дивлячись на різні перешкоди.

ПОЛЯКИ ПРО 1918 РІК

(Закінчення зі ст. 2-ої)

під наступом українських совєтських військ і частин Червоної армії, які прийшли на допомогу з Російської Федерації. Погоджуючись з втратами, Петлюра ввійшов в контакт з Пілсудським, думаючи про спільні пляни боротьби проти Червоної армії.

На протязі липня і серпня 1919 року підкомісія Ле Ронда випрацювала засади галицької автономії у рамках польської держави до часу переведення плебісциту. Британія займала становище переказання Польщі мандату на час 10-ти років. Остаточно принято компромісову французьку пропозицію, мандат на 25 років. (стор. 210).

У Парижі питання Галичини визнано спеціяльною проблемою, бо її рішучу більшість становила непольське населення, а прилучення до Польщі не було для того народу єдиною розв'язкою. Так, отож справа відрубности і єдности українського народу стався фактом, що його вже ніхто в 1918-1919 роках не міг поминути. (стор. 211).

Ллойд Джордж постійно критикував домагання Дмовського й Падеревського відносно кордонів нової Польщі, а головно їхнього трактату з Німеччиною. „Не розумію взагалі поляків. Ще 5 років тому Польща була розшарпана і ніхто не думав про її свободу, й коли ми на протязі 4-ох років боролися з німцями, поляки билися з нами. Ми брали поляків в полон на західньому фронті, ми брали їх до неволі на італійському фронті".

„Що ж за несправедливість! Ми здобули свободу для інших малих народів, а тепер маємо найбільші труднощі у здержанні, тих ще недавно гноблених, народів перед загарбанням інших народів. Вони є більше імперіялістичні, ніж Британія, Франція, і напевно ніж ЗСА", — заявив Ллойд Джордж. (стор. 218).

Дня 28-го червня, на мировій конференції, польська делеґація підписала мирний договір із Німеччиною і погодилася на всі клявзулі, що їх внесла до версальського трактату Найвища Рада.

Коли порівняти публікації, які виходять у Людовій Польщі з подібною тематикою в Українській СССР українською мовою, то читач знайде велику різницю. Польські автори представляють факти без додаткових вульґарних нападів на своїх колишніх державних мужів, українські автори, видумують ряд нових образливих висловів, які принижують вартість даних публікацій.

Ковальський дав польському читачеві 4-ту з черги свою наукову працю. Його попередні публікації: „Дипломатична боротьба за місце Польщі в Европі" (1939-1945); „Закордонна політика РП 1944-1947" і „Велика коаліція 1941-1945".

РЕЗОЛЮЦІЯ
Центрального Комітету Ліґи Визволення Народів СССР (Паризький Бльок) про совєтську аґресію на Афганістан

Центральний Комітет Ліґи Визволення Народів СССР (Паризький Бльок) — до складу якої входять представники Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Криму, Грузії, Ідель-Уралу (Татаро-Башкірії), Північного Кавказу, Туркестану і України — на надзвичайному засіданні дня 17-го січня 1980 року під головуванням свого президента Миколи Лівицького прийняв резлюцію в справі російсько-совєтської агресії на Афганістан такого змісту:

1. Ліґа Визволення Народів СССР з обуренням стверджує, що ще одна вільна держава, Афганістан, стала жертвою брутальної аґресії з боку імперіялістичної Москви.

2. Рішуче засуджуючи неґідне поступування московсько-комуністичного уряду, Ліґа стверджує, що Афганістан не є першою жертвою аґресії російсько-совєтського імперіялізму: ще на початках т.зв. жовтневої революції в 1917 році червона Москва напала на народи, репрезентовані в Лізі Визволення Народів СССР, і по довгій боротьбі окупувала території незалежних держав цих народів. Після Другої світової війни жертвами аґресії комуністичної Москви став цілий ряд нині т. зв. сателітних держав на европейському сході. Далі СССР продовжував свої безпосередні чи посередні напади на держави Азії, Африки й інших континентів, останнім виявом чого була явна інвазія совєтських військ на територію Афганістану.

3. Ліґа апелює до всіх вільних держав і суспільств світу прийти з допомогою волелюбному народові Афганістану й спричинитися до відтягнення совєтського війська з території Афганістану.

4. Стверджуючи, що серед совєтських вояків, які перебувають в Афганістані, напевно знаходяться особи, приналежні до різних поневолених Москвою народів, Ліґа заявляє, що ці вояки були насильно включені в ряди совєтської армії, а тому ні вони, ні поневолені неросійські народи СССР не відповідають за нечуваний злочин Москви супроти афганістанського народу. Не тільки 50 мільйонів мусулман, примусово втілених в кордони СССР, але й усі інші поневолені Москвою народи солідаризуються з афганськими борцями за волю і незалежність.

5. Стверджуючи, що аґресивний російсько-совєтський імперіялізм загрожує всьому вільному від совєтського панування світові, Ліґа висловлює своє переконання, що тільки упадок російсько-совєтської імперії і її росподіл на незалежні національні держави, не виключаючи і держави російського народу в його етнографічних межах, може позбавити світ від постійної загрози з боку імперіялістичної Москви. З уваги на це, Ліґа закликає всі держави вільного світу прийти з ефективною, бодай моральною допомогою поневоленим у СССР неросійським народам, які нараховують більше половини населення цієї новітньої імперії і невпинно боряться за свою свободу, демократію і незалежність.

За Ліґу Визволення Народів СССР:

Микола Лівицький
Президент

Алі Акіш
Генеральний Секретар

Адреса Ліґи: c/o Ukrainisches Informationsbüro, Dachauerstrasse 9/11, 8000 Munchen 2, West-Germany.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 23-го ЛЮТОГО 1980 р.

UNIONDALE, N.Y. Річні загальні збори Т-ва Запорозька Січ 327 Відд., о год. 6:30 веч. в парафіяльному домі церкви св. Володимира, 226 Uniondale Avenue. — Управа Відділу.

НЕДІЛЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1980 р.

ЧІКАҐО, Ілл. Річні збори Т-ва ім. полк. Є. Коновальця 423-ій Відд., о год. 12-ій дня в домі Сеньйорів, 2355 W. Chicago Avenue (2-ий поверх). На порядку: звіти і вибір Уряду на 1980 р. — С. Куропась, гол., К. Крайник, секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ КОНИК, членка УНС Відд. 177 Т-ва Любов у Провіденс, Р. Ай., померла 23 січня 1980 р. на 80-му р. життя. Нар. 1899 р. в Богородчанах, Зах. Україна; членкою УНС стала у 1951 р. Залишила у смутку Лева Коника. Похорон відбувся 25 січня на кат. цвинтарі св. Михаїла в Блакстон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Лаба, секр.

МИСТЕЦЬКІ ПРАЦІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

дозволяючи білому підкладові ґрунту прозирати крізь піґмент положеного кольору.

У Роксоляни Лучаковської без труду є помітне чимале зацікавлення людиною, її життям, почуванням, які незалежно від підсоння є універсальні та прикметні для цілої людської раси, не тільки для еспанців, серед яких тепер малярка живе, і з життя яких бере сюжети для свого малярства.

Петро Андрусів

Перт Амбой і околиця!

В неділю, 2 березня 1980 р., о год. 2 по пол. в залі Українського Народного Дому
при 760 Стейт вул., ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делеґати на 29-ту Конвенцію наступних Відділів:

104, 155, 168, 209, 294, 312, 332, 342, 344, 349, 353 і 372

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії.
3. Прийняття протоколу попередніх зборів.
4. Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету.
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення абсолюторії Управі.
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
8. Устійнення та схвалення пляну праці на 1980 рік
9. Доповідь головного організатора ВАСИЛЯ ОРІХОВСЬКОГО.
10. Різні справи.
11. Закриття зборів.

У зборах візьме участь:

Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Владика Архиепископ Марко — *почесний голова*
Михайло Захарко — *голова*
Іван Бабин — *касир*
Дарія Оріховська — *секретар*

